

Eivissa reconstrueix un poblat púnic

Un equip tècnic de la Universitat de Barcelona ha elaborat un projecte, ja aprovat pel Consell Insular d'Eivissa i Formentera, de reconstrucció d'un antic habitatge punícoromà eivissenc, situat a Cala d'Hort. Les obres s'edificaran sobre les restes actualment existents, que seran conservades i continuaran sent visibles per diferenciar la part nova de l'antiga.

El poblat és una gran mansió que va ser edificada cap al segle V aC, és a dir, quan Eivissa era una colònia púnica de Cartago, i va estar habitada fins al VII dC, o sigui, ja en època bizantina. Ses Païsses de Cala d'Hort, per tant, és la vivenda que més temps va ser utilitzada (gairebé 1.200 anys) de manera més o menys continuada a les Pitiüses. A part de servir com a habitatge, aquest poblament també va ser una fàbrica d'oli, per la qual cosa s'hi ha trobat les restes d'un trull.

El projecte ofereix dues possibilitats: la reconstrucció íntegra mitjançant la utilització de pedra dels voltants o bé la reconstrucció "conceptual", amb estructures modernes. La primera possibilitat és la preferida pels tècnics del Consell Insular, perquè és la més natural i la més barata, i té un cost de gairebé 500.000 euros. La segona val 1.200.000 euros.

El projecte de ses Païsses de Cala d'Hort, que a Catalunya ja té precedents en diversos indrets semblants, considera que la reconstrucció del jaciment "està plenament justificada, perquè és un monument perfectament investigat", per tant, ja admet aquest tipus d'actuacions.

El resultat final de la rehabilitació permetrà recrear de manera fidel l'aspecte de cadascuna de les dependències

que componen aquest gran habitatge. Gràcies a la seua museïtzació, es reconstruiran les instal·lacions originals de la fàbrica d'oli, es col·locarà mobiliari i estris domèstics de l'època romana, s'instal·laran figures humanes amb la roba pròpia de l'època, la cisterna d'aigua existent serà il·luminada perquè paregui que és plena de líquid i, en general, s'intentarà que el visitant es trobi una vertadera finca rural de l'Ebusus romana.

Una de les dependències, però, serà destinada a sala de projeccions audiovisuals, perquè els estudiants i turistes que visitin l'indret puguin ser informats sobre l'època, l'edifici i les circumstàncies que envoltaven ses Païsses de Cala d'Hort. El projecte, en realitat, aspira a convertir el complex en "un centre d'aprenentatge per a l'ensenyament primari, secundari i universitari", i també recomana que s'insereixi en les rutes turístiques de tipus cultural.

Així mateix, el treball fet per la Universitat de Barcelona preveu crear un restaurant de cuina romana en una casa pagesa existent a només uns metres. Aquest detall va ser criticat durament per l'oposició, perquè primerament el Consell Insular tenia previst instal·lar el restaurant en el mateix jaciment que serà restaurat. Ara, però, el projecte final preveu aquest ús en un edifici a banda. "Això és una cosa que es fa en molts altres monuments d'aquest tipus", ha dit el conseller insular de Patrimoni, Joan Marí Tur.

L'habitatge punícoromà (la major part conservada data de l'època romana) té un gran pati central de 200 metres quadrats, que farà de gran centre d'acollida

Un jaciment arqueològic serà reedificat per recrear l'antiga casa punícoromana de ses Païsses. El Consell Insular d'Eivissa i Formentera, responsable de la iniciativa, hi invertirà gairebé mig milió d'euros i preveu que les obres estiguin acabades en dos anys.

Recreació virtual elaborada per la Universitat de Barcelona, autora del projecte de reconstrucció, de la finca punicromana de ses Païsses de Cala d'Hort. En la imatge podem observar el gran pati central.

per als visitants. Totes les dependències s'obren al voltant d'aquesta plaça central.

Segons els tècnics, aquest poblament podria haver estat una típica finca rústica explotada per una família, però no es descarta que fos propietat d'un senyor especialitzat o semiespecialitzat en la producció comercial d'oli, ajudat per diversos empleats. De fet, la vivenda té un nombre important d'habitacions i dormitoris que fa pensar que hi vivia més d'una família.

Tot i que el Consell Insular, governat pel PP, ha destacat la seua intenció de deixar visible la part conservada de l'edifici original (la base dels murs, bàsicament), i de fer una rehabilitació "reversible", el grup del Pacte Progressista ja ha expressat les seues reticències. L'oposició considera que el més adequat és deixar el jaciment tal com està, perquè la "turistització" del patrimoni històric és precisament "el que menys necessita Eivissa". Així, l'esquerra es mostra partidària de conservar les restes, senyalitzades tal com es-

tan ara, perquè el públic pugui admirar el que queda del vertader edifici.

En qualsevol cas, i tot i que el projecte de la Universitat va ser aprovat la setmana passada per la Comissió Insular d'Urbanisme i de Patrimoni Històric-coartístic del Consell pitius, el responsable del departament, Joan Marí Tur, afirma que seran necessaris almenys dos anys per afrontar les obres. Segons Marí Tur, aquest serà un dels projectes més ambiciosos i importants que executarà la seua Conselleria, i deixa clar que el projecte de la Universitat de Barcelona "és només això, un projecte, que sempre pot ser susceptible d'alguna variació".

A més de la reedificació es recrearà mobiliari i estris de l'època

Ara bé, aquest no és l'únic jaciment d'aquest tipus que té Eivissa. A la zona de sa Caleta, a només 15 quilòmetres de Cala d'Hort, hi ha un poblat fenici del segle VIII aC que, segons les hipòtesis, va ser el primer lloc habitat pels fundadors d'Eivissa. Després de passar-hi un segle o dos, els seus habitants decidiren buscar un port més segur, per la qual cosa fundaren l'actual ciutat d'Eivissa, més protegida dels vents i amb més facilitats per amarrar-hi embarcacions. Aquest altre jaciment, del qual també es conserva la base dels murs, és un dels béns declarats Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO l'any 1999.

El Consell afirma que, havent-hi altres restes conservades a l'illa d'una època semblant i d'unes característiques arquitectòniques també paregudes, es pot permetre l'experiència de reconstruir un d'aquests jaciments perquè el públic vegi com era l'edifici quan estava sencer i funcionava amb normalitat.

Joan Lluís Ferrer